

ธรรมอยู่คู่ใจ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ไม่มีกิเลสไง พระพุทธเจ้าถึงว่าพอไม่มีกิเลสใช้ใหม่ มันให้มันมันเป็นธรรมทั้งหมด แต่ของ
เขานี้เขาว่ามันมีกิเลส คำว่ามีกิเลสนี้มันมีการเอาเปรียบกัน ฉะนั้นไม่มีศาสดาในศาสนาไหนเลยที่
สิ้นกิเลส มีพระพุทธเจ้าองค์เดียวเท่านั้น ชาวพุทธเราถึงมีศาสนาที่สงบ ศาสนาที่มีหลักเกณฑ์
ศาสนาที่ว่าศาสนาจริงๆ ไม่ใช่ลัทธิ เขาถึงได้กลัวตรงนั้น เขาถึงได้พูดนิดหน่อย แต่พูดประสาเรา
กิริยามั่นรุนแรง เขาก็เลยหาว่าเราโกรธ เราโมโห เราจะเอาหนังสือคืนเขาไปเฉยๆ อันนั้นจบ

นี่พูดถึงว่าศาสนาที่สิ้นกิเลสเห็นใหม่ นี่เหมือนกันศาสนธรรมนี้ ที่จะพูดไปนี่ก็สะท้อน
ใจตรงที่ว่า ตอนนี้นักวิชาการเขียน อ่านหนังสือพิมพ์เจอ บอกว่าน่าสลดใจมาก สมัยนี้เราชาว
พุทธไม่เชื่อพระไตรปิฎก ไม่เชื่อพระพุทธเจ้า ไปเชื่อเกจิอาจารย์ไง เกจิอาจารย์เห็นใหม่ นิพพาน
เป็นนิพพาน นิพพานไม่ใช่อนาคตตาไง

ไม่เชื่อเกจิอาจารย์นะ พระพุทธเจ้าสอนว่าในกาลามสูตรไม่ให้เชื่อแม้แต่คำพูดของ
พระพุทธเจ้านะ ให้พิสูจน์เอา แต่เกจิอาจารย์ที่เราจะเชื่อคือท่านผ่านแล้ว เช่นหลวงปู่มั่น หลวงปู่
มั่นอาจารย์มหาบัวบอกว่าไม่เคยได้ยินหลวงปู่มั่นว่าท่านสำเร็จเลย แต่ถ้าใครคิดขัดปัญหาไป ทุก
ปัญหาหลวงปู่มั่นเคลียร์ให้ได้หมดเลย ชี้แนะให้ได้หมดใจ นี่การติตครุบาอาจารย์ของพระป่า คือ
การติตครุบาอาจารย์หมายถึง ผู้ชี้แนะให้พ้นจากความล้งเลงสยให้ก้าวเดิน การติตครุบาอาจารย์นี้มันต้อง
ติตติ แต่ไม่ใช่การติตครุบาอาจารย์ของเรา อันนั้นกิเลสของเราไปติตเห็นใหม่

แต่ในเมื่อเขาบอกว่า สมัยนี้เป็นเกจิอาจารย์ อันนี้เรากัน ค้านตรงนี้ ค้านตรงที่ว่าถ้าไม่มี
ครูอาจารย์มาชี้แนะ การอ่านพระไตรปิฎกนะ ๕ ประโยค ๑๐ ประโยคขนาดไหน อ่านมาเห็น
ใหม่ ทฤษฎีเป็นทฤษฎี ความคิดเป็นความคิด ข้อเท็จจริงเป็นข้อเท็จจริง แล้วคนที่ไม่มีกิเลสอยู่

มันอ่านมานี้ อ่านทฤษฎีมันต้องใช้ความคิด ทฤษฎีนี้ก็พระพุทธเจ้าที่ธรรมะแท้ๆ เลย ทฤษฎีเข้าไม่ถึง ความคิดตัวเองอีกอันหนึ่ง เข้าไม่ถึง แล้วข้อเท็จจริงที่เป็นไปนี้เป็นอย่างไร

อาจารย์มหาบัว อ่างอาจารย์ตลอด คำว่าอ่างอาจารย์มันเหมือนกับเราขายอาจารย์ ไม่ได้ขายนะ อาจารย์มหาบัวท่านบอกท่านไปอยู่กับหลวงปู่มัน ไปหาหลวงปู่มันครั้งแรกเลยนี้ หลวงปู่มันบอกเลยว่าธรรมะของพระพุทธเจ้าทฤษฎีนี้เยี่ยม เราต้องกราบพระไตรปิฎกนี้ เพียงแต่ว่าถ้าการปฏิบัติอยู่นี้ ก่อนที่มันจะเป็นประโยชน์มันจะเป็นการดังเลสงสัยก่อน มันจะชักไปอนาคตไป เราจะคาดเราจะหมาย เราถือทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่ถูกต้อง แต่เราก็ทำให้ผิด เรายังต้องคาดต้องหมายไปถึงเป็นจินตนาการทั้งหมด เป็นจินตมยปัญญาเห็นไหม

นี่มันถึงว่าต้องคิดอาจารย์ แต่คิดในการชี้แนะของท่าน ไม่ใช่คิดในตัวท่าน พระพุทธเจ้าพระอรียสาวกทั้งหลายก็นิพพานไปหมดแล้ว ร่างกายนี้ “อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นต้องดับไปเป็นธรรมดา แม้แต่ร่างกายก็ต้องสิ้นไป” เห็นไหม เรายึดตรงนั้นไม่ได้เลย ยึดตัวบุคคลไม่ได้เลย ต้องยึดธรรม ธรรมที่เข้าถึงใจนี้

เป็นชาวพุทธนี้ไม่ใช่เป็นชาวพุทธจริง ถ้าเป็นชาวพุทธจริงเราอยู่บ้านจะมีความสุขมากเลย สุขตรงไหน? สุขที่หัวใจไม่ว่าเหวี่ยง ชาวพุทธไม่จริงนะหัวใจว่าเหว่ หัวใจว่าเหว่เพราะใจไม่มีธรรม ใจมีธรรมเป็นเพื่อน ใจมีอารมณ์เป็นเพื่อน มีความคิดเป็นเพื่อน ความคิดนั้นบีบบีบี่สี่ไฟเราให้เราเป็นความทุกข์ ธรรมเป็นเพื่อนใจ พุทโธ นึกถึงพระพุทธเจ้าอยู่ที่ใจ เห็นไหม ธรรมอยู่ที่ใจใจนี้เป็นเครื่องที่สัมผัสธรรม ใจเป็นภาชนะที่จะใส่ธรรมได้ กระจกเป็นแค่ตัวอักษร จะพิมพ์ขนาดไหนก็เป็นกระจก แต่ถ้าหัวใจเข้าไปสัมผัสธรรม หัวใจนี้เป็นเหมือนภาชนะ เป็นโอง เป็นภาชนะที่ใส่น้ำเต็มๆ ใจ น้ำธรรม น้ำอมฤตธรรมใจ

นี่ถึงว่าถ้าเข้าไม่ถึงเป็นทฤษฎีนะ ความวิเวกนะ วิเวกอยู่ในป่า พระไปอยู่ในป่าก็ไปทุกข์อยู่ในป่าเห็นไหม ความวิเวกมันเป็นความจริง เพราะมันเป็นของจริงอยู่ แต่เราจะเข้าไปด้วยความมีกิเลสนี้ เข้าไปแล้วมันดังเลสงสัยเห็นไหม ธรรมเป็นความว่าง ความว่างไม่มีตัวตน ความว่างเป็นความสุขเห็นไหม ความว่างนั้นเป็นความสุข แต่เราไปอยู่ในความว่าง เราเรียกจนคนๆ นั้น

เสียดสีก็มีนะ จนเสียดสีเลย เป็นคนบ้า เป็นคนมีปัญหาไปเลย เพราะว่ามันอยู่ในที่ตัวเอง ความคิดมากไป กลัวผี กลัวทุกอย่างเห็นใหม่ นี่วิเวก ถึงต้องมีทาน มีศีล แล้วก็มีธรรมะของพระพุทธเจ้า สอน วิเวกเห็นใหม่ ถ้าเธอกลัวให้คิดถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ถ้ามีธรรมเป็นเพื่อน ธรรมถึงเข้ากับใจได้ใจ ใจที่มีธรรมเห็นใหม่ พระพุทธเจ้าถึงว่า พระพุทธเจ้ากราบธรรมตัวนี้ไง ธรรมตัวที่ว่าจะเข้าไปสถิตอยู่ในใจของเราที่ทำให้ใจของเราไม่มีความทุกข์ใจ คิดดูสิเราทุกข์ขนาดไหน เราเครียดขนาดไหน เราว่าแห้วขนาดไหน เอาแก้วแห้ว อย่างเดียวนะ เอาแค่อภัยอาวรณ์นี้ แล้วตัวนี้เราพลิกกลับมาเป็นประโยชน์หมดเลย สิ่งนี้คือความจริงใจ คือว่ามันไม่ใช่ยอมรับแบบคนโง่งนะ มันยอมรับแบบผู้มีปัญญาว่านี่คือความจริง ความจริงก็ความจริงธรรมดานะ ความจริงนั้นจะให้มันสถิตอยู่เป็นความจริงนี่ตลอดไปได้ใหม่

เวลาเราว่างหรือเราพอใจนี้มันอยู่เดี่ยวเดียว เดี่ยวมันก็แปรสภาพแล้ว นี่ธรรมจริงๆ คือว่ามันปล่องวางทั้งหมด เพราะสิ่งใดกระทบมันไม่ได้ มันไม่มีภาวสวะ มันไม่มีพื้นฐาน มันไม่มีสิ่งที่รองรับไง ภพไง ภพของใจใจ อารมณ์ที่มันยึดมั่นถือมั่นไง อารมณ์เป็นนามธรรมมาเห็นใหม่ ผุนมันไปในอากาศมันอยู่ได้อย่างไร มันก็ตกไปที่พื้น ไปเกาะบนใบไม้ นี่ภาวสวะภพของใจ ความเป็นภพ ความเป็นที่ว่าจะให้สิ่งนั้นตกอยู่ที่รองรับไม่มี พอมันไม่มีนี่อะไรจะไปติดมัน พออะไรไปติดมันไม่ได้ มันก็เป็นความว่างจริงๆ มันเป็นนิพพานแท้ใจ นี่ธรรมที่อยู่ที่ใจใจ

เราถึงว่าเราต้องเคารพธรรม แล้วเราเอาธรรมเข้ามาในใจ แล้วเราจะเป็นชาวพุทธจริงๆ ที่ไม่ว่าแห้วอย่างนี้ไง เห็นโทษของความว่าแห้วสิ เห็นโทษของความคิดสิ แล้วทำอย่างไร ถึงบอกว่ามัน ลึกแสนลึก มันกว้างแสนกว้าง พระพุทธเจ้าหาอยู่ ๖ ปีเห็นใหม่ ไปหาอาหารดาบส ไปเรียนสมาบัติ นั่นก็เป็นความว่าง ความว่างอย่างนั้นเป็นความว่างบนภพใจ ความว่างนี้มันตั้งอยู่บนหัวใจใจ อากาศนี้เห็นใหม่ อวกาศ อากาศนี้เห็นใหม่ โลกหมุนอยู่ในอวกาศ มันกว้างกว่าโลกอีก อวกาศ สุริยจักรวาลนี้โลกใบเดียว ในจักรวาลมีดาวก็ดวงหมุนอยู่ในอวกาศนี้

นี่ก็เหมือนกัน เราทำสมาธิเห็นใหม่ มันเป็นความว่าง แต่ไอ้ภพ ไอ้ภาวสวะ ไอ้ที่อยู่ในความว่างอันนั้นไม่ได้กำจัดเลยเห็นใหม่ มันถึงเป็นลัทธิใจ มันถึงไม่ใช่เป็นศาสนาใจ ศาสนา

พระพุทธเจ้าเกิดขึ้นนั้น เกิดอริยสังขใหม่ เกิดธรรมจักรเห็นใหม่ พระพุทธเจ้ารู้ถึงอวิชา รู้ถึงเหตุ ฟังนะ เหตุทำให้เกิด เหตุทำให้ดับ อวิชาปัจจัย สังขาราคือความรู้ที่ไม่จริง ที่เรารู้ๆ กันอยู่นี้ไม่จริงหมดเลย แต่เราไม่กล้าปฏิเสธความรู้ของเรา ความรู้ที่เป็นอยู่ปกติที่เราู้กันอยู่นี้ผิดหมด เพราะมันเป็นอวิชา รู้ส่งออก รู้ทุกอย่างเรื่องข้างนอก แต่ไม่รู้เรื่องของตัว รู้ทุกอย่างตามทฤษฎีรู้หมด โลกนี้เจริญมาก เทคโนโลยีเจริญมาก รู้ถึงจักรวาล รู้ถึงพระอาทิตย์ รู้ไปหมดเลย แต่ไม่รู้จักตัวเอง ไม่รู้จักแก่ตัวเอง ไม่รู้จักทำอยู่ที่ตรงไหนไง สวรรค์ไม่ได้อยู่บนอวกาศ สวรรค์มีอยู่ทุกที่เลย

เขาวาสวรรค์อยู่ที่ใจ แต่สวรรค์นั้นอยู่ที่สวรรค์ ใจต่างหากเป็นผู้ไปถึงสวรรค์ แต่สวรรค์อยู่ที่ใจเพราะว่าต้องมีใจกับสวรรค์เข้ากันได้ก่อน สุดโต่ง ถ้าใจนี้ทำความดีมันไปเกิดบนสวรรค์เห็นใหม่ ถึงว่าปัจจุบันนี้สวรรค์อยู่ที่ใจ แต่ตายไปแล้วก็ไปสวรรค์จริงๆ เพราะวิญญูะ ห่วงโซ่ของอาหาร เห็นใหม่ ห่วงโซ่ของวิญญูะ จิตนี้เกิดดับๆ จิตนี้ไม่เคยตายๆ แล้วหักห่วงโซ่นั้นออกไป ตัดวงจรของอาหาร ตัดวงจรของวิญญูะ นี่มันเป็นอย่างนั้น มันตัดวงจรของวิญญูะได้ ใจอันนี้ถึงว่าของแท้ใจ พอของแท้ถึงย้อนกลับมาดูตรงนี้ เห็นตรงนี้ไง เห็นห่วงโซ่ของการเกิด เห็นห่วงโซ่ของวิญญูะ มันถึงได้เป็นทุกขไปเพราะมันมีเชื้อตัวชักนำไป นี่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ตรงนี้ไง ถึงรู้ตนรู้ตัวเอง เข้าใจตัวเอง เข้าใจธรรม แล้วเข้าใจห่วงโซ่ทั้งหมด เข้าใจวิญญูะทั้งหมด เข้าใจถึงสามโลกธาตุ ความเข้าใจ ความรู้เท่า ไม่สงสัย ความไม่สงสัยก็ปล่อยไว้ตามความเป็นจริง การปล่อยไว้ตามความเป็นจริงก็รู้ว่าตัวเองพ้นจากตามความเป็นจริงใจ

นี่ถ้าปัญญามันเกิดเห็นใหม่ พระพุทธเจ้าถึงว่ามคคะอริยสังขัง พระพุทธเจ้าตรัสรู้ตรงนี้ไง ถึงได้วางมคคะ ทางอันเอกใจ มันเอกตรงนี้ เอกตรงที่รู้จักตัวตน รู้จักเรานี้รู้จักทั่วจักรวาลเลย รู้จักเรารู้จักหมดเลย แต่เราไม่รู้จักรเราเลย รู้จักแต่ข้างนอกใจ นี่การศึกษาเห็นใหม่ ที่ว่าศึกษาออกๆ การศึกษานี้ศึกษาออกไป ถึงว่าทฤษฎี ศึกษาความคิดอันหนึ่ง ทฤษฎีอันหนึ่ง ข้อเท็จจริงตามความเป็นจริงอันหนึ่ง ข้อเท็จจริงอันนี้สำคัญที่สุด ถึงว่าเป็นประสบการณ์ตรงของผู้ปฏิบัติใ ผู้ที่ปฏิบัติจะซักเข้ามาถึงตรงที่ธรรมแท้ใจ นี่คือธรรมแท้ นี่คือธรรมที่อยู่ที่ใจ ธรรมอันนี้จะสถิตที่ใจ แล้วถ้าใจของชาวพุทธมีธรรมอันนี้ถึงจะเห็นคุณค่าของศาสนา มาก เห็นคุณค่ามากๆ เลย

เห็นคุณค่าของศาสนาที่อยู่ที่ใจของมนุษย์ อยู่ที่ใจของผู้ปฏิบัติ ไม่ได้อยู่ที่วัตถุก่อสร้าง ไม่ได้อยู่ที่
ความเจริญของโลก ไม่ได้อยู่ที่เทคโนโลยีที่ว่ามันเจริญมหาศาล ยิ่งเจริญขนาดไหนก็ชักให้คน
ทุกข์มากขนาดนั้น ยิ่งรู้มากเท่าไรนะมันยิ่งเข้ามาสะสม รู้เรื่องของคนอื่น รู้เรื่องที่ไม่จำเป็น แล้ว
เอามาเผาใจ

แต่ถ้าเป็นการประกอบอาชีพ เห็นด้วย ความรู้อย่างนั้นรู้เพื่อทันเขา ใครกำข้อมูลข่าวสารผู้
นั้นเป็นผู้ที่เข้าถึงผลประโยชน์ก่อน อันนั้นเป็นผลประโยชน์ ผลประโยชน์อันนี้มันเป็นแค่เครื่อง
ดำรงชีวิตไป ปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย เราเอาเครื่องที่เป็นเครื่องอยู่อาศัยมาเป็นแก่นแท้ของชีวิต
แล้วก็ลืมแก่นแท้ของชีวิตในหัวใจ ที่ว่าเป็นเรานี่มองข้ามกันไป มองข้ามกันหมดเลย นี่
พระพุทธเจ้าถึงย้อนกลับมา ตรงนี้ต่างหากถึงว่า เป็นอะ เป็นวิชา

อวิชาคือส่งออกนั่นแหละ ที่ว่าเป็นเครื่องอยู่อาศัย ที่ว่าเป็นประโยชน์นะ นั่นอวิชา
ทั้งหมด เพราะส่งออกแล้วลืมตน พอลืมตนก็ห่วงโซ่อาหารเกิดขึ้นที่เรานะ แล้วห่วงโซ่อาหารนี้ก็
ผลัดใส่ให้เราไปในวัฏวนนั้น วัฏวนนี้ถึงทำให้เราทุกข์ยากอยู่นี่ไง เพราะวัฏวนจิตมันไม่เคยตาย
พอจิตไม่เคยตาย พอมันสั้น มันหมดจากเชื้อ มันเป็นวิชาขึ้นมามันถึงเป็นนิพพานเที่ยง นิพพานมี
ใจ แต่ไม่ใช่มีอัตตาและอนัตตา มีนิพพานแบบนิพพาน นี่คือธรรมจริงๆ ธรรมเป็นธรรม ธรรมที่
อยู่ที่ใจใจ ใจกับธรรมอยู่ด้วยกัน นี่เป็นธรรมแท้ๆ ธรรมแท้ๆ นะ

ไปเห็นมา ไปดูมา ไปดูมาแล้วเราก็จะให้มันเป็นแบบนี้ นี่ธรรมแท้ๆ สงบอย่างนี้ วิเวกอย่าง
นี้ ธรรมแท้ๆ อยู่ที่ป่าช้า อยู่ที่ๆ ความวิเวก อยู่ที่ๆ ควรแก่การงาน อยู่ที่กลางหัวอกใจ อยู่ที่กลาง
หัวอก แหวกหัวอกมาตรงนั้นมีอะไร ไม่มีอะไรเลย แต่มันอยู่ตรงนั้นแล้วมันสงบอยู่ที่นั่น มัน
พอใจอยู่ที่นั่น แล้วมันรู้ทุกสิ่งทั้งหมด สิ่งใดๆ มีเพราะมีเรา เราเข้าใจทั้งหมด เราปล่อยวาง
ทั้งหมด ใจเป็นอย่างนี้ถึงจะเป็นชาวพุทธ นี่ชาวพุทธต้องเป็นอย่างนั้น

ถึงอยากให้มี อยากให้เป็น หนึ่งอยากให้มีอยากให้เป็นแล้วย้อนกลับมาที่นี้ สิ่งใดๆ
ทั้งหมดนั้นเป็นเครื่องอยู่อาศัยนะ ปัจจัยเครื่องอยู่อาศัยทั้งหมด แต่เป็นเครื่องดำเนินเข้าไป
อย่างเช่นทานนี้ อย่างเช่นเรื่องศีล ห่วงโซ่อาหารเกิดที่ใจนะ ใจนี้สร้างศีลสร้างทานขึ้นมาก็ให้

ห้วงโชนั้นแคบเข้ามาไง ห้วงโชนั้นแคบเข้ามานะ ห้วงโชนี้อย่าให้มันกว้างเกินไป คูลิ มันหมุนไปในเชื้อโรคนี้ ในจักรวาลก็มีเชื้อโรคนะ เชื้อโรคนี้หมุนไปหมดเลย แล้วมันทำให้หัวใจนี้ทุกข์เห็นไหม แล้วเชื้อโรคนั้นแคบเข้ามาอยู่เฉพาะในโลกของเรา เราควบคุมเขตการแผ่เชื้อของโรคได้ นี่ทาน ศีล ภาวนา รู้จักภัย รู้จักให้ รู้จักทั้งหมด นี่ทานเกิดจากตรงนั้น ทานแล้วมีศีล ศีลคือเข้ามาอีกแล้ว เราไม่คิดผิด เราไม่ทำผิด นี่ศาสนานี้เครื่องดำเนินอันเอกอยู่ที่นี่ มันเป็นศาสนธรรม มันไม่ใช่เป็นวัตถุ มันไม่ใช่ว่าเป็นที่คนมากคนน้อย มันไม่ใช่ว่าคนมาเียนยอปอปั้น มันไม่ใช่ มันไม่ใช่ทั้งหมด แล้วเราไป (เทพสิ้นสุดเพียงเท่านี้)